

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; budapesti napló: ilőjárati, elővásár, ünnepi zene a' budai várfokon, gyapjumasás, magyar játékszin, 's a' t.; a' budapesti nyilvános énekiskola ügye; konstantinápolyi válasz Milos hg ellenmondására; montenegrói hírek; különféle: medervájó gőzerőművek Bécsben, Trieszben és Velencében, kereskedési hírek, eperjesi, löcsei, belényesi és erdélyi tudósítás 's a' t.) Spanyolország (Clarendon felsőházi nyilatkozatának hatása Spanyolországban; a' választásoknál csakugyan a' haladók győznek; 's a' t.) Anglia (a' M. Chronicle nyilatkozata a' keleti ügyről és újabb vitája a' francia sajtóval; birminghami chartisák elítélve; 's a' t.) Franciaország (ministerségi meghasonlás a' keleti kérdés miatt; 's a' t.) Törökország (a' nagy hatalmak pártfogásuk alá veszik a' porta ügyét; 's ez minden alkudozást félben szakaszt M. Alival; 's a' t.) Gabonaár. —

Magyarország és Erdély.

A' m. k. udv. kamra a' szegéniai sóhivatalnál felállított második mázsamesteri tisztségre Czarih Balázs carlopagoi sómázsamestert, helyébe Mariantsik Fridrik szegéniai sóhivatalnokot, ez utóbbi helyére Denk Adolf nyugalmazott hadnagyot 's a' miskolci sóhivatal gyakornokát; szintén a' szegéniai sóhivatalnál új felállított második mázsáló tisztségre Buchovác Antal ugyanottani díjtalan gyakornokot alkalmazá.

Budapesti napló. Miután hosszabb ideig állandón változtak egymást szél és rekkenő hőség, f. hó 22kén végre megeredt az eső éjszaka, 's majd erősebben majd gyéribben hullott, mikép t. i. a' szél engedé. A' léget egyszerre tetemesül meghűsíté ezen eső, a' vásárt pedig kellemetlenül zavará meg, főleg a' n. kereskedőkre nézve, kik a' sokadalom első napjaiban szokták dolgaik nagyát végezni. Mi a' vásár eddigi sikerét illeti, arról még nem igen sokat mondhatni, minthogy a' közbejött sz. istváni ünnep is késleté némileg a' kifejlést, 's e' szerint tulajdonképp csak szerdán vév kezdetét az elővásár. Mi pedig népszerűségét illeti, azzal, tekintvén a' körülményeket, mik szerint t. i. részint országgyűlés, részint iskolai szünnapok 's furdésidő többletátogatót vontak el fővárosunktól, meg lehetne ugyan elégülni; de általánosan még sem mondhatni eddig olly szembeötlőnek a' vásári élénkséget, mint az egyébkint ilyenkor lenni szokott. Ugy látszik, a' hosszabb szárazság, marha- és birkalóg, jégeső 's egyéb lankasztó ok több erszenyt lapíta meg, vagy haza összebb, sem mint elég számos jókedvű vevőt lehetne reményleni. Gyapju nagy mennyiségben van fölhalmozva raktárink falai közt; eddig mindazáltal leginkább csak nézegettek 's válogattak a' vevők, egyébiránt pedig, mint látszik, jobbadán kétnyiretűt kívántak. Ha a' külföldi gyapjувásárokról, mikről több ízben emlékeztek lapjaink, következtetést szabad vonnunk jelen sokadalmunkra, ugy biztosan reménylhetjük, hogy nemcsak sok gyapju fog elkelní e' vásár alatt, hanem az ár is alkalmasint valamennyire emelkedni, főleg a' finomabb fajknál, csökkenni pedig hihetőleg egynél sem. Az ipartárgyak kelete már is kielégítőnek kezd mutatkozni, 's e' szerint, ha az idő kedvez, a' gyalogvásártól is jó sikert reménylhetni. — Heksch Adolf és Strasser Fülöp, kiknek gyapjumasási rendszeréről már többször dícsérőleg szóltak a' lapok, ismét találmányukat, mely cs. kir. és szász szabadítékkal vala kitüntette, annyira tökelyesbíték, hogy bizonyos szer hozzátétele által szükségtelemmé lesz a' mosó vegyíték főzése, mi rendkívül hasznos leend, főleg olly helyeken, hol fadrágaság az előbbi mosást melegített vízzel igen költségessíté. Ezenkül pedig még azon nyereség is van kapcsolatban ez új mosással, hogy a' gyapju nem vesz annyit súlyából, mint az eddigi meleg mosással. Sikerült e' fölött a' főnebbieknek biztos szert föltalálni a' gyapju-megtisztításra minden kullancs és bojtortjánytól. — Nemzeti szinpadunkon f. h. 17kén másodikor adatek „Ecsedi tündér“ ezélszerű rövidítések 's változtatásokkal; nézők szokottnál nagyobb számmal; 18kán „Bál-éj“; 19kén először „Fauszt“; drámai legenda 5 szakaszban, Klingemann Agostontul Komlóssy Ferencz fordítása szerint. Muzsikáját készíté Seyfrid Ignác, a' tánczot és csoportozatokat betanítá Kaczér, az új festvényeket készíté Engert, az erőműveket Osterith; 20kán sz. István napja miatt zárva voltak a' két város színházai; játékszini mutatvány helyett azonban délutáni 5 óra után a' budai várfokon három katonai zenészkar harsogtata válogatott 's legújabb zeneműveket. Az ugynevezett új utat a' Pestre kitűnő vároddalon tömredék csinos öltözetű hölgy és férfi lépé el; csak az kár, hogy az udvariatlan szél mitsem gondolva némely hölgyek igen nyáriás köntösével porfelletet tűze barátságatlanul süvölte, mintha szándékosan torokgyikkal akarná büntetni a' mulatozókat. Zene közben este, a' partink mellett horgonyzó gőzök leszedék disz-lobogóikat, minden lobogó levételekor egy egy algyulóvést dördítvén el; nyilvános kertekben is többrendű mulatságos estély vala tartandó első apostoli királyunk emléknappa tiszteletére; de az igen ősziesen zordongó szél vagy egészen dugába dönté a' fogadások reményit és mulatság-ohajtók vágyait, vagy pedig csak igen gyéren 's tökéletlenül engedék azokat teljesülni. F. hó 21én „Montecchi és Capuletti párt“ dalmú került szinpadra; 23kán először bérfolyamban „A' habozó“ vigjáték 4 f., Amália szász kir. hgnő után fordítá Lukács Lajos a' magy. tud. társaság költségin; 24kén „Peleskei nótárius“ bohózat 4 felv. Laborfalvi Róza jutalmára rövid idő múlva „Belle-Isle kiasszony“ 5 felv. vigj. fog adadni Dumas Sándortul Nagy Elek fordítása szerint, octoberben Megyeri a' „Velencei kalmárt“ hozandja szinpadunkra Shakspearetól Lukács Lajos fordítása szerint. Szinpadra jutandó új eredeti darabok még nincsenek kitűzve a' játékrendlen. —

Buda és Pest városi tanácsai Deresényi Pál bárót hazánkban gazdasági iparterjesztés iránt kitüntett érdemei és az árvizkor e' két városban teljesített buzgó munkálkodási tekintetéből, egyhangulag polgáiraik sorába iktaták, minek következtében Deresényi b. hivatalosan meghívattván eskületételre, azt Pesten f. hó 22kén, Budán pedig 23kán szokott módon csakugyan le is tev. —

A' pestbuda hangászegyesület igazgatása alatt felállítandó nyilvános énekiskola ügyében. Milly gyér terjedelmű mindedig hazánkban nyilvános zeneiskolák száka miatt, az alapos hangászat ismerete, azon körülményből is kitétsző, hogy hozzáuk a' hangművészek nagyobb része külföldről költözött, 's azért nemzeti népiskoláink tanítói nagyobb része is járatlan a' szilárd hangművészetben; minek szomorú bizonyítványt tapasztalni gyakorai alkalmunk volt. Hogy e' hiány minél előbb orvosoltassék 's a' közkvánat kielégíttessék, a' nm. m. k. helytartótanács által 1826ban megerősített pestbuda hangászegyesület elhatározá nyilvános hangászképező intézetet létesíteni, mely, a' nagylelkű honfak segéd jótékonyaságától pártoltatva, országunk középpontján, Pesten, minél előbb nemzeti conservatoriummi emeltessék. Előleg azonban az intézet alapja 's leglényegesebb része, u. m. az énektanító iskola felsőségi engedelemből nyitattik meg, mellynek megalapíthatására, minden hazafi, kiknek t. i. ezen, egész hazánkra legkedvezőbb hatással munkálandó, képző intézet létesülése szíven fekszik, teljes tisztelettel szólítatik fel, hogy annak megkezdhetését segédkezéssel előmozdítani méltóztassék. A' t. ez. alap tők nevei (kik már eddig is nemcsak tetemes számmal nyilatkoztak, hanem ez intézetet kegyesen pártoló t. n. Pest egyének hathatós felszólítására mind a' pestmegyei, budapesti és esztergami egyes hazafiaktól, mind Bazin sz. k. várostól több rendű pénzmennyiség is küldetett) egy e' ezéla különösen készült könyvbe, az intézet örök emlékeül, iratnak. Az intézet előmenete 's pénzeiről félévenként nyilvános tudósítás fog adadni. Az alapítók: 1) bizonyos tetszés szerinti pénzmennyiséget csak egyszer 's mindenkorra fizetnek. Vagy 2) tetszés szerinti pénzmennyiséget három esztendőre, mely évenként (1839. jan. 1től kezdve 1841ki dec. 31ig előre fizetetik. 3) Azok, kik évenként befizetendő őt ezüst fót, vagy ennél többet is ajánlanak, előjoggal bírnak valamely szegény, fizetni képtelen, fiatal személyt az említett iskolába fölvetelre az igazgatónak ajánlhatni. Szegény gyermekek és mindkét nembeli fiatalok ingyen fognak taníttatni. Az adakozásokat vagy alulirhoz, vagy ez újabb intézet számadójához, Mátray József hites ügyvédhez (Pest, halpiaz, 86. sz. a. Dencs-ház, 1-ső emelet) méltóztassanak küldeni. Mihelyt részint készpénz, részint annyi aláírt szegény mutatkozik, mennyit a' költségterv jelenleg kíván, az intézet megnyitására nyilvános hirdalpok után köztudomássá tétetik 's az aláírt pénzek bekérletnek. Nyomatott aláírás-ívek most köv. t. ez. hazafiaknál vannak: Széchenyi Lajos gr. Bécsben; Ullmann László Trencsény megyében; Beke Kálmán, Dolozalek Antal, Patachich Károly orvos tr., Milecz Imre Budán; Festetics Leo gr., Asztalos Károly, Babnig Máty, Brauer Ferencz, Brauer József orv. tr., Bozda Naum, Mátray Gábor, Östreicher Dávid, Perlasea Domokos, Robitsék József, Ullmann Gábor — 's a' nemzeti és kereskedői casinóban Pesten. A' pestbuda hangászegyesület nagy tanácsának f. é. aug. 15ki üléséből Mátray Gábor s. k. egyesületi titkok. —

(Konstantinápolyi válasz Milos hg ellenmondására. Elegy.) Aug. 3iki szerb határszéli hírek szerint Milos hg csakugyan kapott választ Konstantinápolyból benyújtott ellenmondására, a' fejedelmi székről lelépte iránt. E' válaszban többi közt azon nyilatkozat fordul elő: „Maradjon ideiglen oláhországi jóságin, 's várja be ott esőndesen a' véghatározást.“ Ez azonban nem igen kedvező leend rá nézve, miután Mahmud halála által legfontosb, vagy talán épen egyetlen támaszát veszté el a' divánban. A' fejdelem öcsese, Jefrem Obrenovics, tanács-elnök és kormányzósági tag — Milos egyik legkonokabbellensége — a' szultán halála után azonnal Konstantinápolyba utazott, 's általánosan hiszik, hogy a' Szerbiában történetekre könnyen fog helybenhagyást eszközölhetni. Bizonyosan még nem tudhatni, milly sikere lön a' Mihály hghez intézett meghívásnak visszatérésre Szerbiába; reménylik azonban, hogy German, Jefrem veje, nem terend vissza e' fiatal hg nélkül. Ha Milos hg ebben megegyezik, ugy azt szükségkép oda kell magyarázni, hogy lemondását jogszerűnek ismeri meg. Milos hg ennek következtében, mint mondják, a' miatt némi aggályt mutatott, hogy utolsó fiát is Jefremre bizza, ki maga is trónra vágya lépni. Milos hg másik öcsese, Obrenovics János, ki mindig legnagyobb hűséggel ragaszkodik bátyjához, ma folyvást fogoly az utóbbi zavarok következtében. — Oláhországban többenem aggodalomra szolgált alkalmul Mahmud szultán elhunyt; mellyek mindazáltal olly bizonytalanok, hogy közelebről nem is érinthetők. Rusztsukból és Szilisztriából az említett halálhíre számos török katonamegcsökkött. — A' montenegróiak utóbbi rabló kalandozása a' scutari spizantoták ellen, melly olly durván sérté meg határinkat, egészen dugába dönt. A' spizaiak ugyanis igen jól el valának készülve, 's olly puskatüzzel fogadák a' rablókat, hogy minden ellenállás nélkül azonnal futásnak eredtek, még pedig ezuttal határinkat mellőzve, mivel nem ok nélkül gyaníták, hogy ott aztán majd kettős tűz közzé szorulnak. Ez azonban nem volt elég, mert jul. 21én újra megsérték határinkat a' montenegróiak, midőn egyenesen a' braichi határba rontottak barmokat rablani. De az ott állomásozó határőr vadászostályok olly hathatósan köszönték a' rabló csordát, hogy azonnal minden siker nélkül kelle visszavonulnia montenegrói határookra, mellyen katonáink szigorú parancs következtében nem léptek által, noha kedvök lett volna hathatósabban megbüntetni e' galád kihasználást. Csodálkozásra méltó, hogy e' rablásoknak nem tűznek már fékezőbb korlátokat. — A' skutari basa és montenegrói viadika közt legújában kötött békeszerződést nem hagyták helyben a' podgoriczai és szpasi törökök, azt adván okul, hogy a' basa szükség nélkül és jogtalanul adozá föl határjokat, 's így e' részen most is ellenségeskedés uralkodik.

KÜLÖNFÉLE. Eperjes aug. 12én: Mult hó elején haza távozván tőlünk mind a' két hitű iskolai tanuló ifjuság, uraságink tetemes része pedig

fürdőkre szelvedvén, városunkban hallgatag esend, egyformaság 's unalom uralkodik. A' nyár t. i. annyira szétszórt 's ellankaszt ott bennünket, hogy a' gazdasági foglalkodást kivevén, minden más, még a' művészet iránt is, el vagyunk bágyadva. Színházunk zártan vesztegel; 's ha olykor valamely vándor művész kitarja is, látogatatlannal marad, mint legközelebb, midőn Iziczky hangművész, jeles hangversenyt tartotta. Vagy tán Kóhnra várakozunk? 'O Kóhn, o Kóhn, jöj vissza hozzánk! 's ha bájos hangiddal kísértetbe viendesz is, nem bánjuk! csak szabadíts meg a' gonosz unalomtól. És te, igéretes reményű ifjuság, nem sietsz-e a' téged keblében olly szivesen látó, olly szivesen tápláló 's olly nem szivesen nélkülöző Eperjesre vissza? De addig is, míg ez megtörténék, közülök azoknak, kik szegényebb sorsuk miatt drágább asztalt fizetni nem képesek, de a' helybeli alumneumban adathatónál jobbal tartatni kívánnának, sietünk ezennel jelenteni: miképen az ág. vall. kerületi collegiumban a' beállandó iskolaév kezdetével, az élelmezés könnyebbsége végett, egy tápintzet (convictus) fog megnyitvatni, hol is olcsó áron egészséges 's kívánhatólag kielégítő tartást kaphatni. Miről bővebben értesít Munyai Antal Lajos, mint a' kérdéses anyaiskola rectora, 's alumneum ephorusa, kihez t. i. ez ügyben bérmentes levél által is fordulhatni. — **Lőcsé aug. 13kán:** Ki több év óta Lőcsét nem látta, azon Lőcsét, mellyre az előtt főleg annak nyaktörő utcái emlékeztetének, 's most látja: örvendenie kell a' nagy változáson, ugy találván, hogy egy két zugot kivevén, nemesak a' házak, hanem magok az utcák is tetemesül megigazítottak, megújítottak, megszőpültek. Különösen meglepő a' jó izletű sétány, melly a' piacztér közepén több kőpad, asztal, árnyékos fa 's csinos kerítésekkel díszelve, terül el, 's melly létrehozójaul az itten tanyázó katonaság tisztí karát üdvözli. Azonban Lőcsé mostani élénkségét, nemesak e' változások, hanem a' néhai Görgey Márton elhunytá következtében mai napra tüzetett követválasztásra sereglött nemesség vidám csoportozása is okozá. Ez ünnepegy ugyan is, azon rendszabályok fölötti tanácskozáson kezdődék, mellyek szerint a' választás végbemenendő volt. Az egész szertartás eseményei közt a' már mult lapunkban említett sükeren, t. i. Mattyasovszky Boldizsár főszbirónak követte választatásán, kivül említésre méltó, hogy azon szomszéd megyei táblabírák, kik Szepesben tetteleg nem bírnak, a' szavazástól megyei határozatnál fogva elzárattak. — **Belényes aug. 13kán:** Városunk borzasztó jelenet tanuja volt tegnap. A' helybeli g. egy. gymnasium tan. 's a. p. P. M. lágyabb szívvel bírván, semmint észak kormány alá tudná vetni érzelmeit, tb. F. Gy. urral hosszab vetélkedésbe állván, annyira meglepedezett magáról 's tisztállásáról, hogy tegnap őt szőlejebe lovagoltakor megtámodta. F. Gy. több veszélyes ütést kapva menekvén meg a' dühöngőtől, haza siet 's épen midőn a' szomszéd lelkes Farkas Gáb. urnak beszéli e' történetet, a' felbőszült, F. Gy. tbirót megrohánva pisztolylövessel kívánta ez életből kivégezni; sikerül is ez bizony neki, ha a' lelkes elég korán oda nem ugrik, 's a' pisztolyt kezéből ki nem tekeri, mire láрма történvén, az érdeklött másodszeri megtámodó lakjába távozott, 's bajoregbitésül épen ollylót kérvén tette következményirül tanácsot, ki őt bátorítás helyett elrettenté, kevés vagyonnáról intézkedvén, éji tíz és tizenegy óra közt magát pisztollyal agyon durrantá; különös hogy a' szerencsétlen egész élet pályáján kitűnő szelidségű 's jámborságú, szerény és nyájas vidámságú férfiú volt 's így hihetőleg dühös tette miatti borzasztó jövendőjének meggondolta ejté őt kétségbe. Nálunk az aug. kezdete óta folyvást tartott esőzést a' tegnapelőtől kiderült napok igen éltetővé teszik, kisült mezünk zöld színbe öltözött, aszni kezdett tengerink mintegy újra születve legalább közép terméshez nyújt reményt, szőlőink jók, de mindez szénánk szükét és szilvásink 's makkos erdeink szárazság- lefosztotta gyümölcsit nem pótolhatja ki. Szarvasmarháink, juhaink, kecskéink, sertésink általánosan láb- és szájfájásukból, mellyekben synylódtak, üdülni kezdenek. Az életára következé volt eddig: Tiszta baza köble: 192—100, kétszeres: 150—160, tengeri: 156—160 váltógarasig, de illy jó időfordulatra csökkenését reményljük. — **A' kolozsvári nagyvásárt aug. 6kán** kezdék meg, ezen 's a' köv. napon a' lóvásáron számos magyar és angol háta és nagyon szépen párosított hámos, paripát és maglovat lehet látni, mellyek nagyobb részét idegen kereskedők nem csekély áron vásárolták meg. Az ezt követett baromvásárra szokottnál kevésb mennyiségű marha hajtattott, de semmiféle kereskedő nem levén, baromvásár ugyszólván nem is volt. Az árusokadalomra számos honi 's külföldi kereskedő, mesterember 's tb. jelent meg. 7kén viradatkor a' Fellegvár oldaláról roppant szikladarab szakadván le, két kis házat konyhástul, színestül 's kamrástul romjai alá temetett. A' gondviselés különös munkája volt, hogy egy emberélet sem lön áldozat. — **A' Lippa vidékén** csavargó zsvány bandáról Temesvárrul ezt írják: G. J. úr állítása szerint való ugyan, hogy neki egy, tán hitelt sem érdemlő assz. által a' bresztováci erdőben állítólag látott gonosztevő megüzente, miszerint 12 emberre vacsorát készíttessen; de ez nem teljesült, sőt az üzenet sem hihető, mert szorgos nyomozások után hivatalos jelentés szerint legkisebb nyoma sem találtatott a' lippai járásban vagy egész Temes megyében haramiák legközelebb jártának, vagy jelenleg tartózkodásának; így a' pórasszony állítása, mint e' hir kutféje, alaptalan, mint az is, hogy a' haramiák ellen katonaság küldetett az említett vidékre. — **A' hazánk iránt annyi maradandó érdemmel díszlő Széchenyi István gr. köztudomás szerint medertisztító gőzerőművet hozá 1833ban Angliából, melly „Vidra“ nevezet alatt legfontosb szolgálatokat tőn az ó-budai sziget mellett, hol biztos teletét segíté készíteni gőzsínknek. Ezen erőmű mintájára két medervájót készíttete kormányunk a' trieszti és velencei kikötő tisztítására, mellyek olly tökéletesen megfelelték a' bennük helyzett bizalomnak, hogy a' felső-ausztriai kormánysek egy három lőerejű hasonló gőzerőművel tőn próbát a' bécsi Dunacsatorna kitisztítására, melly olly szerencsésen**

sükerült, hogy most már hat lőerejű mozonyt is készíttet ugyanazon ezéla. A' trieszti és velencei medertisztító a' víztükör alatt 22 lábnyi mélységből minden órában kétezer köblábnyi porondot 's iszapot emel ki és különösen erre rendelt dereglyékbe ürít; mellyek aztán siktengerre szállítják azt. Midőn az erőműlapátok czölöpbe, szirtbe, vagy más szilárd ellenálló testbe akadnak, azonnal megszűnik összeköttetésük a' gőzerővel, melly folyton foly, ambar a' lapátok pihennek az akadály-elhárításig, 's így ez utóbbiakban semmi kár nem történhetik. — **F. hó 9—10kén** 30 óraig folyvást szakadt az eső Győr vidékén, mire a' burgonya egészen megújult. A' szőlőre nézve is igen hasznos volt ez eső, mert általában tőle minden növény eledni kezd a' hosszas szárazság után. — **Tokody János, a' debreczeni kerület kir. biztosa, f. hó 3dikán regg. 8 órakor** élete 54ik évében elhunyt. — Csallóközben jelen év nem volt kedvező a' gabnatermesre; 3 kereszt csak $\frac{3}{4}$ pozs. mérő szemet ad, több helyen pedig csak 4 kereszt után kaphatni egy pozsonyit. Ez okbul már 6 forintra szőkkent a' buza pozsonyija a' semorjai piacon, hol mosonyi gabnakereskedők igen sok tisztabuzát vásárolnak össze. Rozs kevés gyűl a' piacon, 's jobbadán 4 forinton kel. Idei árpát még nem igen láthatni. A' tengeri máj az egész vidéken kiszáradt a' hosszas esőhiány miatt, 's a' burgonya és répa állapotja sem biztató. — **Pécseli ref. lelkész Simon Imre ur, Homer Odysseáját** hexameterekben lefordította 's azt a' dunántuli superintendenzia közgyűlésének ugy mutatta be, hogy annak hasznát a' pápai collegiumnak, hol tudományos kimiveltetését kapta, fogja adni. Most pedig szinte Simon ur az **Iliász**nak, hasonlóul magy. hexameterekben, fordításán munkálkodik, miután már előbb **Lucianuszt** is magyar nyelvre általtette. Így tehát magyar Iliászunk, Odysseánk, és Lucianusunk levén, örülhetünk, hogy illy classicus írók magyar fordításával szaporittatik iudaturánk.

Spanyolország.

(Clarendon felsőházi nyilatkozatának hatása Spanyolországban.) Madrid, aug. 3kán: Clarendon nyilatkozata a' felsőházban a' spanyolországi polgárháborúról 's bevégeztetése iránti tervekrül természetesen legnagyobb figyelmet gerjeszte fővárosunkban. A' ns lord azon ótalmazó beszéd által, mellyet a' spanyol nemzeti többség javára mondott, azéra tudniillik, melly el nem fírasztható állandósággal 's rendíthetetlen sziládsággal törekszik biztosítani Ferdinánd leányának a' trónt, 's az által megszabadítani az országot a' carlosiak borzasztóságától, legnagyobb hálaára tevé magát méltóvá Spanyolország királynéja ótalmazóji részirül. Azon helyzet, mellyben most a' trónkövetelő magát szemléli, legjobban menti azon szigorú ítéletet, mellyet Clarendon felül és az annyira magasztalgot Maroto felül mondott. A' trónkövetelő e' tábornokban csupán porkolábját és hóhérat kénytelen szemlélni, 's e' miatt fitkos szövetekeztésekbe kell bocsátkoznia a' maga által is száműzött 's megvetett emberekkel, hogy a' mennyire lehetséges, biztosítékot szerezhessen magának azon ember ellen, ki erővel ótalmazója akar lenni. Azon dicséretet, mellyel Clarendon a' királyné vezérinek emberiségéről emlékezik, azok nagyobb része valóban megérdemli, mert valahányszor itteni követi állomán volt alkalma rájuk hatást gyakorolhatni, annak üdvös volt mindenkor sükere. Annyival sajnosb tehát, hogy épen most, midőn a' királyné párthivei leginkább kívánják a' művelt Európa ingadozó véleményét maguk részire bilincsezni, a' tábornokok olly rendszert kezdenek követni, mellyel nemesak az emberiségből 's bevett szokásbul, hanem a' józan észbul is valóságos gúnyt üznek. A' helyett t. i. hogy az ellenséget fegyveres kézzel támadnak meg, gyújtó szövétneket lobogtatnak, fölégetik a' gabnát a' mezőségen, fáradsága gyümölcsét a' szegény földművelőnek. Victoria hg (Espartero) egész osztályokat küld ki lovassággal és álgnyakkal, mellyek mérföldnyi kerületekben hamvasztják el a' gabnatermést, 's Elio tábornok előterjesztésit e' vadság megszüntetése iránt durva irattal utasítá vissza Belascoain gr., mellyet mindenki leghatározottabban gáncsol, ki valóban szíven viseli az alkotmányos ügyet. Az illy tettek következményi nem maradnak el: a' szerencsétlen földművelő, mindenkor mind a' két párt áldozatja, vak kétségbeséssel azok ellen ragad most fegyvert, kik mellett teljes erővel kellene küzdenie, mint t. i. békeajánlók mellett. Maroto ellenben visszatörölésul parancsot bocsátá közre, melly szerint ezentul minden hatalmába esendő christino halál fia' leend. E' parancs következtiben kérdést tőn Espartero Maroto főhadiszállásán, az iránt: hogy vajjon nem szándékozik e' már többé teljesíteni Elliot szerződését. Maroto válasz helyett Hay lorddal bocsátkozék közlekedésbe, hihetőleg közbenjáról szólítván őt fel e' gyujtogatás megszüntetésire. Ez utóbbiakat Madridban lehangosabban rosztalják, 's maga Clarendon is bizonyosan határozottan lépett volna föl az illy vadság ellen, ha még köztünk tartózkodnék. Egyébiránt Hay l. angol pénzen két erősséget állítand Bilbao és Portugalete közt, miket angol katonasággal fog ellátni. Két angol ezredes, mint kormánybiztos, a' cataloniai sereghez indult. Hiteles források szerint Espartero serge 98,958 gyalog katonából és 4403 lovasbul áll. E' roppant erőbul 38,508 gyalog harczos és 2820 lovas a' munkás hadsereget képezi, míg 39,957 gyalog és 769 lovas őrtanyakra van fölosztva, 23,493 ember és 814 ló pedig különböző okoknál fogva nincs jelen a' csatatéren. Az egész éjszaki hadsereg 8 csapatra 's 19 zászlóaljra van elosztva 's 533 álgnyuval, 114 bombahányóval és 43 mozsárral bír. A' carlosi központi sereg ellenben 40 zászlóaljból áll 8 lovag századdal 's 36 álgnyuval, összesen pedig 32,060 embert számít. — A' tartományokbul is ollyas hírek érkeznek, hogy a' föllengősdiek vagy haladók, mint most neveztetnek, tökéletes győzelmet fognak aratni. A' mérsékpártiak már előleg lemondottak minden reményrül, 's ugyszólván nem is részesülnek többé a' választásokban. Martinez de la Rosa leend alkalmasint az egyetlen nevezetesség, melly ez uttal pártjokbul

a' cortesbe jutand; még Galiano és Isturiz is alkalmasint ki fognak maradni. Már most átlátják a' ministerek tettük balgaságát, hogy a' cortest föloszlatak, midőn többséggel bírtak abban. Zavarodásukban alkalmasint felszeg rendszabályhoz fognak nyulni, 's november vagy decemberig halasztandják el a' cortesnyitást, hogy időt nyerhessenek, addig pedig katonasággal rakják meg a' várost zavargás-elkerülésül. Espartero biztatja ugyan a' ministereket, mondván, miszerint sergei minden pillanatban készek a' fővárosi népbárátok ellen indulni; de a' haladók nevetik e' fenyegetést 's egyenesen kötelelességsértés miatt vádolják Esparterot, egyszerűs mind pedig egyenlenség magvait és függetlenségi eszméket hintgetnek 's terjeszgetnek a' katonák közt. Minden esetre fontos és talán határozó események küszöbén állunk. Az itteni haladók Calatravát kívánják corteselnökké választani, a' ministerséget pedig vádállapotba helyezni Guirigay hírlap elnyomatása miatt. Ez alkalomkor kiméretlenül szándék napfényre vonni a' kormányzó királyné magányos életviszonyit, minthogy ezek némi felfödözése miatt történt a' nevezett lap eltiltása. Ennek aztán új kormányzóság lenne ohajtott következménye. A' haladók maguk is tudják ugyan, hogy a' nemzet többsége ellenében nem fogják kivíthatni e' kívánatjokat, de legalább azt reménylik elérhetni, miszerint a' királyné majd, mikép a' lagranjai zendületkor tevő, Calatrava, Mendizabal és Lopez szabadító karjai közé vetendi magát, kik aztán nagylelkűleg el fognak vállalni Spanyolország sorsa intézését. —

A n g l i a .

(A' felsőház gáncsot szavaz az irlandi kormányzatra. Elegy.) Az aug. 6iki felsőházi ülésben Brougham l., az irlandi bünesetek iránti választmányi előadásra vonatkozva, mellynek szerkezetében ő is részt vőn a' joggyakorlati osztályra nézve, valósítá korábbi fenyegetését és bőven kezdé fejtegetni mind azt, mit eddig a' toryk összes hada Normanby lord szeméire lobbant. Fő vádja abban öszpontosult, miszerint az igazságszolgáltatásban gyakran engedé magát jószívűsége által vétkes lágyagra vezéreltetni 's megkegyelmezési jogát oly rendkívül sűrűn használá, hogy abból valóban tetemes kár származott az ország nyugalma és erkölcsiségére. Normanby l. nagy tüzzel ótalmazá magát, 's Melbourne és Plunkett lordok hathatósan segíték őt; szavazáskor azonban mégis 86 szóval 52 ellen, tehát 34 szónyi többséggel helybenhagyá a' ház Brougham főnebbi vádját. Münsteri lapok szerint a' felsőházban igen könnyű a' kormányra nézve ellenséges véleményt kivíni, mert a' toryk mindent használnak a' szabadalmú párt elnyomására. Ugyanazon nap az alsóházban a' megyei rendőrtörvényt viták választmány előtt, melly után Hawes Anglia külföldi kereskedését hozá szőnyegre, panaszkodván azon nagy aránytalanság ellen, melly a' britt tőkealap és kereskedés közturalkodik, miután 1814 óta az előbbi 75, imez pedig csak 14 pCttelgyarapult. Palmerton erre azon megjegyzéssel felelt, miszerint a' kormány minden alkalmat használ új ösvénynyitásra Anglia kereskedésének, mit békefontartás nélkül nem fogna eszközölni. Mi különösen Ausztriát illeti, ezen hatalom kész lenne még messzibbre terjeszteni kereskedését Angliával, mint már mult évben tevő némely tárgyak vámsökkenése által. Thompson, kereskedés-osztályi elnök, jelenté, mikép nincs meghatalmazása vámsökkenésekre. „Kereskedésünk kiterjesztése így folytatá szavait, életkérdés hazánkra nézve. Mi csak úgy tarthatjuk föl magunkat, ha kereskedő ország maradunk. Egy érdeket nem szabad másnak rovására előmozdítanunk; más országokat vámsökkenésre birni, igen nehéz dolog, míg mi megtartjuk némely cikkkek magas vámjegyzékét, minő például a' gabnái. Általányosan véve az utóbbi években észrevehető kiterjedést nyert kereskedésünk. Az idegen hatalmak, különösen pedig az alkotmányszerűek, sokkal hajlóbbak jelenleg szabadabbalmú intézvényekre, mint bármikor ez előtt. Franciaország ellen mindazáltal teljes jogunk van panaszra. Mi a' francia borokra vámsökkenést rendeltünk, és nem csekély csodálkozásunkra mégis azt kelle tapasztalnunk, hogy azon birodalom szabadalmú kereskedési rendszerre nézve inkább hátrálás útján van, mint haladásán. Ez multhatlanul magának Franciaországnak is kárt okozand, mert más birodalmak megelőzendik azt, és így aztán csak mintegy 20 év múlva is tetemesül fog csökkenni a' francia gyárak kelete. Ha Franciaország továbbra is megmarad e' káros rendszer mellett, ugy kénytelenek leendünk megtagadni tőle azon kereskedési kedvezményeket, miket más nemzeteknek oly megelőző készséggel ajánlottunk.“ Mondá ezután még a' kereskedési minister, miszerint a' francia kormány a' czérnane-műkre szabott vámot szándékozik fölemelni, mit ha csakugyan megteend, Anglia minden esetre a' francia borokra és égett-szeszekre rovand nagyobb vámot. — Az Examiner egyik legújabb száma ezt írja: „A' Standard trefásnak látszó, de csakugyan komolyan gondolt cikke a' whigek nyakára és lélekisméretére akarja tolni a' jancsárok halálát. Az érintett cikk szórul szóra következőleg nyilatkozik: „A' gyámoltalan, ostoba és áruló whigek fölingerlek az elhunyt szultánt hadseregküldésre Szyriába, anélkül, hogy legkevésbbé ügyeltek volna a' süker bal vagy szerencsés következményire, mellyek azon vallolatból a' portára háramolhattak; ezt pedig csupán azért tevők, hogy kissé meghűthessék az egyiptusi alkirály elleni vak dühöket, mivel az elég vakmerő volt Bowring és másik ügyviselőjük tanácsit megvetni. Ezen tanács a' török hadsereg megsemmítését szülé. De még ez nem elég. Ugyanazon nyomoru, otromba és áruló whigek folyvást bátoríták Mahmud szultánt törökség elleni javításra, melyeket azon köztudomásu iszonyu vérontás követe, 's még ezzel sem érek be, hanem arra bírák az elhunyt szultánt, hogy még halálos ágyán is ezen nemzetiség elleni rendszer mellett maradásra inté fiát, a' mostani nagyurat.“ De még más borzasztóságot is tudunk, szól folytatolag az Examiner, melly elkerülé levelezőnk figyelmét. Nem köztudomásu, hogy az elhunyt szultán kabátban és Wellington-féle csizmákban szokott megje-

lenni. Igen keservesen fáj az igazhittűeknek, hogy ezen nemzetiség elleni posztót és eszimbabört angol whigek készíték. Jelenti továbbá konstantinápolyi levelezőnk, hogy a' mostani szultán dajkája bizonyos hatalmas whigesalád ajánlatára jutott azon magas szerencséhez, es így a' szegény gyermek valóságos whigtéjjel nőtt fel, és alkotmány elleni hitet szitt magába.“ E' rövid cikk újra igen szépen tanúsítja: mennyire kívánnak minden alkalmat használni a' toryk a' whigek gyalázására, csak-hogy aztán jobbadán önmagukat teszik nevetségessé illy tulzó nyilatkozatok által.

(A' M. Chronicle nyilatkozata a' keleti ügyről.) Az alexandriai utóbbi történetek következtében ezt írja válaszul azon francia lapoknak a' M. Chronicle, mellyek olly kitünőleg pártolják M. Ali ügyét: „A' francia lapok nagyobb része Egyiptus és Szyria királyává ohajtja tétetni M. Alit, hogy egy gyöngé helyett két hatalmas birodalom létezzék Napkeleten. Kérdjük: mennyiben háritná elez a' nehézségeket? Képesitené-e Szyria bírása Egyiptust arra, hogy magát mint önálló erős birodalom föntarthassa? Azok, kik Törökország további föntarthatása iránt kétségbe esnek, — pedig az indítványzott arab birodalom kezdete csupán e' kétségbeesésnek, — ez ország gyöngeségét leginkább csak abban keresik, hogy lakosi nem egy nemzetbeliek, 's mégis Szyriát vélik azon országnak — melly török, zsidó, szamarita, görög, drúz és maronita nemzetivel, miket majd megannyi vallás szakaszt el egymástól — mellyel a' szoros frigyre lépendő Törökország képes lenne hathatósan ellenzeni Russzia tulesapongó terveit. Ha már épen csakugyan helyesnek gondolja valamely európai hatalom M. Ali igényeit támogatni, ugy tegye azt legalább nyílt szemekkel. A' török birodalombul, ha már épen meg kell lenni, csinálhatni ugyan két királyságot, de független királyságot soha. Egyesülten létezésök rövid idejére sem tarthatják föl egymást. Egyik a' másikat, vagy még inkább néhány nagy hatalom mind a' kettőt, el fogná nyelni. A' nélkül, hogy azon kérdésbe boesátkoznám: mellyik r' sz kezdé minap a' megtámadást, már abból is kiviláglik, miszerint mindegyik rész támadólag ohajtja föllépni, minthogy még most is azt vitatják: vajjon mely-lyik résztül származék a' megtámadás? Ha mi ezt a' kiutahiai szerződésnél fogva nem tudtuk meggátlani, mikép tehetnök azt jövőre függetlenségi szerződés által? M. Ali létezéséhez mellőzhetlen szükségé vált a' fegyveres hódítás, ha dícsvágya nem izgatná is őt arra. Egyiptus és Szyria nem felel meg az általa teremtett katonai hatalom megtarthatásának. E' hatalom maga kénytelen föntarthatásáról gondoskodni, ezt pedig csak ugy eszközölheti, ha fegyvereit tul viszi azon birodalmak határin, miket eddig M. Alinak vala szándék átengedni. 'S ugyan hizeleghetünk e magunknak azzal, hogy nem fog majd ismét új ürüg y támadni, melly újabb fegyveremelésre jogosítandja M. Alit? A' francia Courier bizonyosnak tekinti, mikép mi angolok csupán önző okokbul ellenkezünk az egyiptusi királyság-föállítással 's inti a' francia kormányt: ovakodnék az angol dícsvágytól. Alaptalan 's igen tévedő vetélykedés! Ha Anglia birtoknagytitási terveket forralna, vagy kizáró kedvezményeket kívánna a' vörös tengeren és Eufrátton, ugy azokat könnyebben nyerhetné meg az egyiptusi örökös basától, ki néhány év mulva Abdul Medzsídhez hasonló gyermek leend talán, mint a' szultántól, kinek birodalmát 's tekintetét mint minden európai hatalom, ugy mi is épségben tartozunk föntartani érdekünk következtében. A' francia lapok azonban folyvást hősüknek és rémváznaknak szeretik tekinteni M. Alit. Bizonyosakká tehetjük őket, hogy mi az öreg basát nem szeretjük, de nem is félünk tőle. Csak azt gondoljuk: mi lesz majd akkor Egyiptusból, ha ő meghal 's utóljai talán nem birandnak az ő hatalmával 's belátásával? Az európai sülyegen nagy kérdését Konstantinápolyban kell eldönteni. Némely emberek nagy tévedésben vannak Chosrew basa iránt. A' jour. des Débats elbocsáttatását indítványozá 's ezenkül ajánlá, hogy M. Ali tanácsa szerint más valódibb török alkalmaztassék ezen magas hivatalra, olly férfi, ki tiszta képviselője lenne a' valódi török lelkületnek. Amde nehezen tal lha'ni valódibb törököt, mint Chosrew basa, kivévén, hogy ő nem vakbuzgó. Az öreg Chosrew legügyesebben tud keresztülevezni az angol, orosz, francia és egyiptusi befolyás szirtei közt. Chosrew legtöbb befolyással bír a' török hadseregnél; körülte mindig legjobb reményű ifjakat láthatni, röviden, ha valaki megszabadíthatja Törökországot, ugy Chosrew basa azon férfi, ki ezt eszközölhetné. De Chosrew és Tahír basák egyik, Halil és Achmet (a' kapudán basa) pedig másik részen állanak. M. Ali az utóbbiak részire nyilatkozik. Az európai hatalmak most illő engedélyeket tartoznak adni M. Alinak; de hathatósan ellenzeni mindent, mi részéről konstantinápolyi uralkodásra találna czélzani. Mindenek előtt azonban gyors elhatározottságra van szükség. Ha a' hatalmak idő folyamára bízzák az eseményeket, ugy olly ügyhelyzet fog alakulhatni, mellyen többé nem változtathatni, habár Franciaország és Russzia jegyzőkönnyvekkel vesztegetnék is az időt. Konstantinápoly és a' diván azon hatalom befolyásának nyílnak meg, melly az aranyat és cselszövényt legügyesebben tudná használni, azaz Russziának. E' hatalom bizonyosan czélt érend, ha Anglia és Franciaország nem egyesülnek minél gyorsabban, és szükség esetén Alexandriába nem küldik összes tengeri erejét, hogy méltányos föltételekre birhassák Meh. Alit.“ Egy másik levelező így ír e' tárgyban Londonbul: „A' keleti csomó mindig szorosbra húzódik 's az egyesült hatalmak hihetőleg csupán keresztülvágással fognak segíthetnia' bajon M. Ali vagy rosz tanácsadóktul van környezve, vagy pedig meghomályosítá tekintetét a' nagy szerencse 's éles eszét tévutra vezeté! Hogy a' török hajóserget vonatkozik Ali visszaküldeni Konstantinápolyba, azt drágán fizetendi meg. Az alkalom olly kedvező volt nagylelkű hőst játszania, 's ez önkéntes lemondást olly magosra számíthatta volna, hogy valóban csodálni kelle, mikép köve'heté el e' politikai álfog'st. Az jövőnd

tehát napirendre keleten, mi már régóta divatoz nyugaton: azaz csupán akkor fognak hallani, midőn már érzendek. A' navarini történet ismétlése Alexandria előtt igen valószínű, ha jókor nem tér magához M. Ali. Ugyanis az angol és francia hadsereg már parancsot kapa, hogy azon esetre, ha Mhemed Ali nem akarná föltétlenül kiadni a' török hajóhadat, talajdon hajóji foglaltassanak el: ha pedig ez sem használna, úgy tétessek ostromzár alá az egész alexandriai és szyriai partvidék. „Az angol és francia nyilatkozatok ez ügyben igen bélyegzők a' nemzetiségi szellemre nézve. Míg a' francziák már évek óta holttestnek tekinték Törökországot, mellynek temetésére készül Franciaország, az angolok a' meztelen valóság mellett maradnak. Föltűnő, hogy még a' jour. des Débats is Egyiptus fölemeltetése mellett buzog. Az angol politika e' tekintetben minden esetre egészségesebb, mert csak úgy tekinti a' dolgokat, mikép azok valóban történtek és semmi fölüleges jószolgatásokba nem bocsátkozik.

(A' birminghami chartisták elítelve.) Aug. 7ikén kihirdeté Littledale bíró Warwikben az ítéletet az eskütszék által vétkeseknek nyilvánított birminghami esőndzavarók ellen. A' bíró fején levő fekete süveg azt jelenté, hogy a' szerencsétlenek közül néhányan halálos ítéletet fognak kapni. A' foglyok közül Jeremiah Howell, Francis Roberts és John Jones halálra ítéltettek. A' bíró így szól hozzájuk: „Önök hazai eskütszék által vétkeseknek találtattak James és Henry Bourne háza lerombolása miatt Birminghamban. E' bünt hazai törvényünk mindenkor halállal bünteték, 's noha ez utóbbi években több olly bűnre, melly korábban halállal fenyítették, szelidebb ítéletet mondott a' bíróság emberiséghez simulisa, most mégis jónak találták a' halálos büntetést megtartani Önökre nézve. Egyszersmind sajnálva vagyok kénytelen Önöknek nyilvánítani, mikép büntettük olyan, hogy hivatalos kötelességem teljesítése 's lélekisméremem nem engedik meg Önöket kir. kegyelembe ajánlanom!“ Itt leírta a' bíró az elkövetett gonoszsgát 's milly szörnyű veszély fenyegeté a' várost 's így zárta szavait: „Illy körülmények közt szükségesnek tartom a' példaadást, hogy többé ollyasmi ne történjék Birminghamban vagy a' birodalom többi részeiben. Bár üdvös okakodásul szolgálna másoknak Önök szerencsétlen sorsa! Noha egyébiránt nem adhatok Önöknek reményt megkegyelmezésre, mégis reménylhetnek Önök legalább más világon kegyelmet azon mindenható bíró előtt, melly szíveinkbe lát 's mindig hajló irgalomra, hol alázatos és valódi megbánást lát. Önök ideje gyorsan halad, készüljenek tehát megjelenni az isten szemei előtt. Fordítsák a' hátralevő rövid időt legbensőbb megbánására bűneiknek, iparkodjanak közbenjárónk 's megváltónk Jézus Krisztus által azon kegyelmet isten előtt megnyerni, mellyet emberektől többé nem várhatnak. Most nincs egyéb hátra, mint hogy kimondjam a' törvény borzasztó határozatát, melly így hangzik: „Önök, Jeremiah Howell, Francis Roberts és John Jones, mindnyájan és közülök mindegyik, azon helyre fognak vitetni, honnan ide jöttek, onnan pedig a' vesztőhelyre, 's ott egyenkint nyakuknál fogva fölakasztatnak, míg halva leendnek (hanged by the neck till you are dead.) Legyen az ur kegyelmes szegény lelkeiteknek végtelen irgalmával!“ Aston Tamás fiatal vádlott, ki hasonló bünt követett el, ígéretet kapott, hogy büntető gyarmatra fog szállíttatni. 9 kevesbbé terhelt munkával; Lovett, a' nemzeti gyűlés volt titoknok, és Collins mint műveltebb osztályba tartozók egy évi fogságot töltendek a' warwiki megyebörtönben. —

FRANCZIAORSZÁG.

(Ministerségi tanácskozások a' keleti ügyről. Elegy.) Aug. 12diki parisi hírek szerint a' keleti ügy miatti villongás még folyvást tart a' ministeri tanácsban. 10ikén késő éjig vitakoztak titkos tanácsban a' ministerek, anélkül, hogy határozást hoztak volna. Passy, Teste, Villemain, Dufaure és Duperré hathatós föllépést kívántak, a' többi négy minister pedig pangás mellett nyilatkozott a' királlyal. A' lapok az öt minister mellett szólnak, de határozott véleménykifejezésre nem igen van kedvök. A' Temps különösen így nyilatkozik: Mi egy ohajtjuk eldöntetni e' fontos kérdést, mikép azt Franciaország diósége kívánja — A' májusi zendület miatt elfogottak közül ismét 60an nyerték vissza szabadságukat. — Daguerre kötelező magát, hogy fontos találmányán idővel teendő javításit is közlenni a' ministerséggel a' kapott évdíjért. —

TÖRÖKORSZÁG.

(A' nagy hatalmak pártfogásuk alá veszik a' porta ügyét 's ez minden alkudozást félbenszakaszt Meh. Alival.) Konstantinápoly, jul. 30dikán: Néhány nap előtt még minden leveretve volt itt; a' diván állandó üléseket tartott azon javaslatok vitatása végett, mellyeket M. Ali Akif efendi által küldött 's minek célja: az összes oszman birodalomban főhatalomra vágyása 's a' szultánnak zsarnoki gyámságba szoríttatása. Hírnök érkez azonban Bécsből sürgőnyel Metternich hgtül Stürmer báróhoz, mellynek következtiben a' nagy hatalmak képviselői egyesülten a' portához iratot intézének azon felszólítással, miszerint a' Meh. Alivali alkudozással hagyjon fel 's e' tárgyban az öt nagy hatalom tudta nélkül semmi lépést ne tegyen. E' jegyzék szabadító angyal volt a' portára nézve, mellytől M. Ali alázatos hangjával a' világ előtt nem kívánt egyebet, mint az általa kormányzott tartományok felett korlátlan örökös uralkodási jogot gyermekei számára; ellenben ő minden kíséret nélkül személyesen Konstantinápolyba jőni ígérkezék, mint ministerelnök a' szultán tanácsa vezérlését fölvallólandó, hogy főnöksége alatt az ország megújulását eszközölhesse. Már e' javaslatra kész volt a' diván határozata, miszerint Chosrew basa tisztéről lelépend 's az alkirály kívánatát teljesítik. A' hírnök azonban elég jókor érkezék a' sürgőnyel; a' gőzös készen állt ugyan, melly Akif efendit Alexandriába vinni szándékozott, hogy nyilvánítná

a' basának, miszerint Egyiptus, Adana, Szýria, Bagdad 's a' t. állandó birtokában maradhat 's a' szultán fölött kedve 's kénye szerint uralkodhatik. Most azonban minden más szüntölte. Chosrew kettős erővel ragadá meg ismét a' hatalmat: Akif efendit visszatartóztatá 's a' diván által katonatisztet küldete M. Alihoz, mellyben igen röviden értésre adják, miszerint javaslatit nem fogadhatják el, forduljon tehát e' miatt a' nagy hatalmakhoz. Roussin hajóvezér is azonnal tisztet küldé Alexandriába M. Alihoz azon üzenettel, hogy a' nagy hatalmak a' portát védendik, ha ismét fegyvert ragad 's erővel szándékozik kivíni azt M. Ali, mit alkudozások utján nem érhet el. Másrészt minden képviselő felszólítá az Alexandriában székező consuloikat, miszerint ónák Alit minden meggondolatlan lépéstől 's azon hangon beszéljenek vele, a' mellyen Roussin hajóvezér követe nyilatkozni fog. Ponsonby l. élt ez alkalommal 's Walker kapitánynak 's minden angol katonatisztnek a' törökhajókon 's alattvalónak parancsot ada Alexandriát azonnal elhagyni 's Maltába vitorláznai. Walker kapitány aligha engedhet e' felszólításnak, mivel, mint látszik, nincs szabad akarata 's kénytelen azon rendeletekhez illeszkedni, mellyeket Meh. Ali az ottoman hajósergre nézve jónak lát életbe léptetni. A' török hajóserget máris egyiptusi lábra állíták, noha ismételve biztosítgat az alkirály, hogy nincs szándéka megtartani azt. Mind e' mellett a' két hajóserg már egygyé olvadt, 's összesen 5 ezer álgyuval bír. Az angol és francia hajósergek pedig, mellyek a' dardanelláknál egyesülni szándékoznak, alig bírnak 1500 álgyuval; nem lehetetlen tehát, hogy Mhemed Ali a' legutóbbi üzenet miatt az okosságot félretéve megkísértse: vajjon nem vihatná-e ki fegyverrel azt, mit olly igen forrón ohajt? — Alexandria, jul. 17kén: Tegnap mutatá be a' kapudán basa a' török hajóserg tisztjeit Meh. Alinál; mivel a' tiszték beléptékkor le akarák rakni fegyvereiket, az alkirály ellenkezőt parancsolt. Egyenkint vonultak el tehát M. Ali előtt, lábait megcsókolva, azután álltak rendbe. Az alkirály köv. beszédet tartá hozzájuk: „Gyermeim! A' nemzet ereje egyezésben áll. Jövendőre mindnyájan egyesülünk, Konstantinápoly és Alexandria nem alkotandnak ezután ellentétet. Mindnyájan muzelmánok vagyunk; uralkodónk egy, ő még ifju szultán, adja meg az ég öt számos évvel. Ó drágakő; ügyekezünk kell, hogy hiven 's becsületesen szolgáljuk őt 's erre legalkalmasb eszköz, ha testvérek maradunk; szigoru katonai fenyítéket tartsatok, gyakoroljátok magatokat hadiszolgálatban 's isten Abdul Medzsiddel 's népével leend.“ Erre Musztafa basa azon kérdésére: vajjon megengedi e, hogy egyiptusi egyenruhát viseljenek? Meh. Ali ezt vilaszolá: „Kinek tetszik, tegye azt; erőtetni senkit nem kell.“ A' kapudán basa több európaítól meglátogatván, így nyilatkozik előttük: „En a' hajóserget nem ellenséghez, hanem baráthoz vezetém. Alexandria és Konstantinápoly ugyanazon ország városai. Európában ha nem akarnak ministerséget, melly a' statust veszélyeztetni, védik magokat ellene. En hasonlót teszek.“ — Ibrahim basa jul. 4kén érkezék Marasba. A' törökök Tauruson keresztül Koniah felé vonultak vissza 's nem üldözték. A' nagyuri sereg igazi vesztesége holtakban és sebesültekben 4760 főnyi, foglyokban 2600; 179 álgyu, 16 ezer fegyver 's mintegy 5 milliónyi hadiszser esett zsákmányul a' győzelmes kezébe. —

Konstantinápolyi legajabb hírek szerint Joinville hg „Papin“ francia gőzösen tegnap reggel a' török fővárosba érkezék 's Namik basa ferik által a' szultán nevében üdvözöltetett. Ugyanez nap Rzewuski Adám gróf, az orosz czár segéde 's testőri ezredes, ide érkezék 's czárja nevében szerencseiratot nyujta be az ifju szultánnak trónra léptéhez. — Porter commodore, az egyesült statusok követe és Behr b. belga követ hasonló ide érkeztek. — Két korvett és egy gőzös, miket a' kapudán basa Rhodusban hagyta szükséges elelmiszerek végett, miután azon hirt vévék, hogy a' török hajóvezér Alexandria felé vitorláz, Konstantinápoly felé tértek vissza, 's már Boszporban horgonyzanak. — Vinke, Moltke és Lane porosz tiszték, kik Hafiz basa hadsergénél voltak a' legutóbbi csatakor, néhány nap előtt visszatértek Konstantinápolyba. Mühlbach kapitányt 14re várják vissza Malatiából. Hasonlag Walker kapitány is, kit a' kapudán basa mellé rendeltek a' hajósergnél, angol gőzösen már visszatért Alexandriából. — A' török statuslap nagyuri iratot közöl a' nagyvezérhez, mellyben szigoruan tilos a' vezérek 's basáknak kerületeikben több adót beszédni, mint mennyi a' statuskincstári jegyzőkönyvben van írva; ellenkezőleg cselekvők szigoru büntetéssel fenyítettnek 's a' nagyvezér intetik illyesmi fölött örökösére. —

Sir Moses Montefiore, londoni zsidó pénztőzsér, jul. 12ikén Szýriából Alexandriába érkezék 's Meh. Alinak javaslatot nyujta be bankföallítás végett Alexandriában egy millió font sterlinggel, azon feltét alatt azonban, hogy a' zsidók sorsán az alkirály könnyítsen. Szýriában ugyan is a' zsidó jobbágy a' basa minden alattvalóji közt legnyomottabb, törvényték előtt zsidó tanukép nem léphet föl, földet nem bírhat 's a' t. Montefiore Palesztinában már nagyterjedelmű földet bérlé ki 50 évre 's hit-sorsosít földművelésre ösztönzi őseik tartományában a' bankföallítás után. Felhetni azonban, hogy terve aligha elsül, mind e' mellett is csiráit alkothatja ez egy nagy 's rég megjövendőlt eseménynek, mi maga korában be-köszöntend. Egy milliónyi tőke sehoh nagyobb fontosságu nem lehet, mint ez országban. Montefiore első udvarlatkor Meh. Alinál egész diszöltözeten, mint londoni sherif, jelent meg, mi annyiból nem vala czélirányos, mert ő e' hivatalt többé nem viseli. Mint londoni sherif ugyan is a' királyné koronáztatása után báróvá lön e' gazdag pénztőzsér. —

Gabonaár: Pest, auguszt. 23dikán: Tiszta buza 168, 150, —; — Két-szeres, —, —, —; — Rozs 104, —, —; — Árpa 88, —, —; — Zab 66, 64, —; — Köles —, —, —; — Kukoricza —, —, —; — Köles-kása 228; pesti m. v. garas.